זון אויפגאנג — 5.44.
זון אונטערגאנג — 7.10.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

דאס אידישע וואָרט

THE GATEWAY OF THE WEST

THE ISRAELITE PRESS

וועטער:
אמוויסטן קלאר

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

מיטוואך י׳ אלול, תר״ץ. — דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג — Published daily except Saturday and Sunday. — Vol. 20, No. 176. Winnipeg, Wed. Sept. 3, 1930.

פראַנצויזישע לופט-פליער מאַכן דורך בשלום רייזע פון פאריז קיין ניו-יאָרק

דאָס איז צום ערשטן מאָל אין דער געשיכטע, וואָס אזא רייזע גייט דורך בשלום

קוירטיס לופט-פעלד, נ. י., סעפט. 3. קאפיטאן קאסטע און מאָרים בעלאנט, די צוויי העלדישע פראנצויזישע לופט-פליער, האבן דערגרייכט מיט זייער באריומטן וראפלאן "פראנג צייכן" ניו-יאָרקער לופט פארט בשלום 6.13 לעצטן אוונט, מאכנ־דיק די רייזע פון פאריז אין 37 שעה און 18 מינוט.

דאס איז דאס ערשטע מאָל אין דער געשיכטע, וואס אזא רייזע פון פאריז קיין ניו־יאָרק איז דורכגעמאכט געווארן בשלום. א סך לעבנס פון העלדישע לופט־פליער זיינען דעם אטלאנטישן אקעאן אויף דעם פלאץ אין דער מערב ריכטונג.

מארגן (דאנערשטאג) פרי, ווי קאסטע האט אנאנסירט, פליגן זיי ווייטער קיין דאלאס, טעקסאס, צו געווינען א פריז פון 25 טויזנט דאלאר אנגעבאטן פון׳ם דאלאסער מיליאנער איסטערוואוד פאר א רייזע פון פאריז ביז דאלאס.

פופצן טויזנט מענשן האבן אפגעווארט די העלדישע לופט־פליער אויף׳ן פעלד און האבן זיי אויפגענומען מיט׳ן גרעסטן

אידישער יונגערמאן צע־שטאָכן אין קאַמף מיט גנב

אברהם לאפין, מיטארבעטער פון "דאס אידישע וואָרט", צוגע־נומען אין שפיטאל נאָך א געשלעג מיט א גנב. — זיין לאגע איז ניט ערנסט, כאָטש ער דאַרף נאָך פארברייגען אין שפיטאל

וועגן אברהם לאפין, וועלכער וואוינט אין א צימער ביי מר. דרוסלער, 371 פריטשארד עוועניו, האט זיך געבטן, 3 פארטאג, אויפגעגאפן פון א לייכטן גערויש, האט ער אין צימער, באלויכטן פונ׳ם שוואכן ליכט פון דער פארטאגי־קער גאס, באמערקט א הויבן, געזונטן חברה־מאן, וואס טראגט ארויס זיינע קליידער.

מר. לאפין איז אין איין סעקונדע גע־ווען אויף זיינע פיס און האט זיך איינ־געקלאמערט אין׳ם גנב. כאטש דער לעצ־טער איז געווען עטלאכע מאל געווינטער פונ׳ם אנפאלער, האט ער אבער בשום אופן ניט געקאנט באפרייען זיך פונ׳ם אנהאלט, און ער האט אנגעפאנגען אר־בעטן מיט א מעסער.

מר. לאפין האט אבער עקשנות׳דיק געהאלטן זיך אן אים, דערווייל רופנדיק נאָך הילף. עס האט אביסל נעדויערט, אבער דער באלעבאס פון הויז, מר. דרוס־לער, איז באלד געווען אויפ׳ן שלאכטפעלד. ער האט באלד באגריפן וואס דאס קומט פאר, כאטש אין צימער איז נאָך אלץ גע־ווען פינסטער. ער האט געכאפט און א ריס געטאן א לייסטל פון וואנט און דערמיט דערלאנגט דעם גנב אין קאפ, — צום גליק האט ער געטראפן אין דער ריכטי־קער פערזאן.

דער גנב האט דאן א ריס געטאן זיך און איז ארויסגעלאפן און פארשוואונדן געווארן אין דער פינסטערניש, ניט אי־בערלאזנדיק קיין שפור.

ערשט דאן האט מען אנגעצונדן דעם לאמפ וואס איז געהאנגען גלייך איבערן קאפ, און אויף וועלכן מר. לאפין האט אינ׳ם מאמענט פון אויפרעגונג אדער פארגעסן, אדער קיין צייט ניט געהאט אנצוצינדן. און ערשט איצט האט מר. לאפין אליין באמערקט, ווי עס גיסט זיך בלוט פון אים פון א צאָל שטאכן וואס דעם גנב׳ס מעסער האט געמאכט: אין היץ פונ׳ם קאמף האט ער ניט גע־פילט, ווי דער מעסער שטעכט זיך אין אין זיין לייב.

מר. לאפין איז באלד אפגעפירט גע־ווארן אין שפיטאל, וואו זיינע וואונדן זיינען באהאנדלט געווארן און א צאָל נאָטן זיינען געמאכט געווארן. צום גליק האט דער מעסער ניט באריירט קיין זור־טאלן פונקט, און זיין לאגע איז ניט ערנסט, כאטש ער וועט דארפן נאָך פארברייגען אין שפיטאל ביי א וואָך צייט פאר ווייטערדיקע באהאנדלונגען.

אברהם לאפין איז צו די לעזער פון "דאס אידישע וואָרט" באקאנט מיט זיי־נע דערציילונגען און באשרייבונגען פון ווילנע (פון וואנען ער קומט), וואס דער־שיינען אין דער צייטונג פון צייט צו צייט. ער איז דא אין לאנד ערשט עטלא־כע יאר, און האט א פאר יאר פארבראכט אין דער קאלאניע אידנבערידש, וואו ער האט קרובים און פריינט.

אידישער פירער זאָגן זיך אָפּ פון שלום פאַר־האַנדלונגען

לאָנדאָן, סעפט. 2. — ווי עס ווערט דא באריכטעט, האבן די אינדישע פירער, אין זייער אומאפיציעלער באראטונג אין געפענגעניש, אפגעזאגט זיך פון באטייליקן זיך אין דער אינדא־בריטישער קאנ־פערענץ אין לאָנדאָן, און מען האט דא מורא, אז דאס וועט פירן צו נייע אומ־רוען און אויסברוכן אין אינדיע.

אין געוויסע קרייזן איז מען נאָך אבער גענויגט צו גלויבן, אז די פארהאנדלונ־גען וועלן נאָך אנגיין אין בריינגען רע־זולטאטן, גאנדי אליין האט נאָך זיין לעצ־טע ווארט ניט געזאגט, און מען גלויבט ניט, אז ער זאָל מאכן א סוף צו די פאר־האנדלונגען.

—(:-:)—

אידישער שרייבער איז א״ר דערטרונקען

תל־אביב, סעפט. 3 (איטא). — בן־ציון ראסקין, וועלכער איז געקומען אהער פון פיילן מיט עטלאכע יאר צוריק, האט זיך דא דערטרונקען באדנדיק זיך. ער איז גע־בוירן אין אלטן לאנד אין דער יאר 55 יאר אלט און האט איבער־געלאָזן א פרוי מיט א קינד.

בן־ציון ראסקין איז געווען דער אנפי־רער פון דער ערשטער פועלי־ציון גרופע אין ווארשע, אין יאר 1905, און איז גע־זעסן אין טורמע פאר זיינע רעוואָלוציאָ־נערע טעטיקייטן. ער איז געווען א לערער אין העברייאיש אין אידיש, אין א שריי־בער פון קינדערשע דערציילונגען. ער האט איבערגעזעצט אין אידיש „אנפעפלאוס האיאוואטא" און אנדערע זאכן פון אנ־דערע שפראכן; אין האט אויך געשריבן קינדער מעשיות אין העברייאיש. מיט עלטאכע יאר צוריק האט ער זיך באזעצט אין ארץ־ישראל.

—(:-:)—

עפידעמיע פון קליינע גנבות בושעוועט אין וויניפעג

אין וויניפעג איז איצט פראספעריטעט — אויף גנבות. אין פארלויף פון די לעצ־טע עטלאכע נעכט זיינען גנבים געווארן זייער אקטיוו. זיי ברעכן זיך אין אין הייזער און זיי נעמען צו וואס עס לאָזט זיך, איבערהויפט זיינען זיי שטארק פאר־ליבט אין מזומנים. זיי גייען אזוי ווייט אז זיי שלעפן ארויס הויזן פון אונטער די קישנס פון שלאפנדיקע באלעבאטים און זיי ליידיקן אויס די קעשענעס. אזעל־כע פאלן זיינען פארגעקומען לעצטע און היינטיקע וואָך אין דער נארט ענד.

גנבים האבן זיך אריינגעבראכן אין א יונייטעד סיגאר סטאר, 344 פארטערדש עוועניו, זיי האבן צעבראכן די פייער קאַ־סע און זיי זיינען אוועק מיט $200 מזומן.

די חברה לייט האבן די פייער קאסע ארונטערגעטראָגן אין קלעער אריין, דארט האבן זיי זי צורעכט געמאכט מיט ספע־ציעלער געצייג, און זיי האבן זיך באלוינט פאר זייער "טרחה". די פאליציי זוכט זיי ארום.

—(::)—

מזל טוב

א טאכטער געבאָרן צו מר. און מרס. לעוויט, ברוקלין. מרס. לעוויט איז די טאכטער פון מר. און מרס. פיטערמאן.

אדמיניסטראטיווע קאמיסיע צייכנט אָן באציאונג פון אגענטור צו ענגלאנד אראבער און מאנדאטן קאמיסיע

וועט קאָאָפערירן מיט ענגלאנד אין אויסארבעטן קאָנסטרוקטיווע פראָגראם. — לויבט באריכט פון דער מאנדאטן קאָמיסיע. — פאר ספעציעלן דעפארטמענט פאר פרידן מיט די אראבער.

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע וואָרט" פון "איטא")

בערלין, סעפט. 2 (איטא). — רעזאָ־לוציעס וואס מאכן קלאר די שטעלונג פון דער אידישער אגענטור צו דער ברי־טישער רעגירונג אין פאלעסטינע, צו די אראבער און צו דער מאנדאטן קאמיסיע, זיינען דא אנגענומען געווארן היינט נאכ־מיטאג, ביים שלוס פון דער סעסיע, פון אדמיניסטראטיוון קאמיטעט.

אלע דורכגעגאנגענע דעזאָלוציעס זיי־נען אנגענומען געווארן אן איבערריקע דיס קוסיעס.

בנוגע דער באקאנטמאכונג פון דער בריטישער רעגירונג, אז זי וועט פארמו־לירן איר פאליטיק בנוגע דער צוקונפט דיקער אנטוויקלונג אין פאלעסטינע, נאכדעם ווי זי וועט דערהאלטן סימפ־סאנ׳ם באריכט, דערווארטעט די אידישע אגענטור אז גרויס בריטאניע וועט גע־מען אין אנבאטראכט דעם מעמאראנדום וואס די עקזעקוטיווע פון דער אידישער אגענטור האט צו איר איבערגעגעבן און זי רעקאמענדירט אויף אזא קאנסטרוק־טיווע פראגראם וואס זאָל זיין אויסגערע־כענט אין אנקלאנג מיט דעם מאנדאט וואס זאָל פארזיכערן די עטאבלירונג פון א אידישער נאציאנאלער היים.

דער אדמיניסטראטיווער קאמיטעט אנאנסירט, אז די אידישע אגענטור האט זיך צוגעגרייט צו קאָאָפערירן פאלעסטי־דיקער מיט דער בריטישער רעגיערונג אויס־צוארבעטן אזא פראגראם.

בנוגע די פארבינדונגען פון פריינט־לאכע באציאונגען מיט די אראבער, אנאנסירט דער אדמיניסטראטיווער קאָ־מיטעט זיינע אבזיכטן, אז כדי צו מאכן יערן פארזוך צו דערגרייכן א פארשטענ־דעניש מיט זיי, רעקאמענדירט ער די גרינ־רונג פון א ספעציעלן דעפארטמענט וואס זאָל טאָן די דאָזיקע ארבעט אין פאלעס־טינע.

נעדיכטער שניי דעקט צו טיילן פון צענטער אלבערטא

עדמאנטאן, סעפט. 2. — לויט טעלע־גראפישע באריכטן וואס זיינען אהער אנגעקומען איז דער דראמטהעלער געגנט באדעקט מיט א געריכטן שיכט פון שניי, וואס איז דארט געפאלן פאר די לעצטע 24 שעה.

אין קראָמין איז געפאלן 5 אינטשעס שניי, אין עלאכע שניי־פאלן ווערן באריכטעט פונ׳ם נאנצן דיסטריקט.

אין עדמאנטאן איז די נאכט געווען א קאלטע, אבער דער טאג איז געווען שיין. פראסט ווערט באריכטעט פון איינציקע פונקטן פונ׳ם פיס־רייווער געגנט.

—(::)—

יענער טויטעט פאָטער, אָננעמענדיק אים פאַר א הירש

סאולט סט. מאָריע, אָנט., סעפט. 3. — גאָרדאָן קראולי, 40 יאר אלט איז דערשאָסן געווארן אויף טויט פון זיין זון מעלוויל, 15 יאר אלט.

מעלוויל איז ארויס אויף א געיעג אויף הירשן, און באמערקנדיק פון ווייטן אז עפעס באוועגט זיך, האט ער אויסגע־שאָסן און ער האט זיך געלאָזט לויפן צום פלאץ נאָך זיין "טויטן הירש", אבער צו זיין אנטוישונג האט ער געפונען ליגן זיין פאטער אין א שטארבנדן צושטאנד. ער האט אים פון דער ווייטנס אָנגענו־מען אלס א הירש. די פראָוויניציעלע פאָליציי מאכט איצט אן אויספאָרשונג.

—(::)—

קינד פארוואונדעט, ווען עס ווערט אומגעוואָרפן פון וועלאָסיפעד

מארגארעט מעקלאור, 4-יאריקע טאָכ־טער פון ל. מעקלאור, 142 מעלראָז עוועניו, טראנסקאנא, איז ערנסט פארוואונדעט געווארן ווען זי איז אומגעוואָרפן געווארן לעצטן אוונט אויף איזאבעל סטריט, פון א וועלאָסיפעד געטריבן פון הענרי געל־הארן, 15 יאר אלט, פון 510 רעדוואוד עוועניו. דאס קינד איז אויסער געפאר.

ווי עס גלעהארן דערציילט, איז דאס קינד אָנגעגלאָפן אויפ׳ן וועג, און ער האט זי ניט געקאָנט זעען פריער.

—(::)—

הסתדרות געווינט סטרייק פון גרויסער טעקסטיל פאבריק

תל־אביב, סעפט. 2 (איטא). — דער סטרייק, וואס איז אָנגעגאנגען פאר די לעצטע פיר חדשים אין דער היינער טעקס־טיל פאבריק פון דער פירמע "פרוידמאן און איידלשטיין", האט זיך פארענדיקט מיט א זיג פאר דער הסתדרות.

לויט די באדינגונגען פון דעם נייעם אָפּמאָך מיט די פאבריקאנטן, וועלן אין דער צוקונפט אלע ארבעטער פון דער פאבריק אָנגעשטעלט ווערן נאר דורך דער הסתדרות ארגאניזאציע. עס איז אויך באַ־שלאָסן געווארן, אז די באלעבאטים פון דער פאבריק זאָלן איבערגעבן די סומע פון די שכירות פון די ארבעטער פאר דער צייט פון סטרייק צו דער "קופת חולים" (די קראנקן קאסע פון דער הסתדרות).

דער סטרייק אין דער פאבריק פון "פרוידמאן און איידלשטיין" האט ארויס־גערופן א סך סכסוכים און אינצידענטן צווישן די סטרייקער און סטרייק־ברעכער.

פוילישער פרעזידענט געבעטן אָפּשאפן באַ־גרעניצונגען

(ספעציעל טעלעגראם צו ד.א.וו. דורך "איטא")

ווארשע, סעפט. 3 (איטא). — דעפו־טאט הארטגלאס האט אינ׳ם נאמען פון אידישן סיים קלוב געווענדעט זיך צום פרעזידענט מיט דער בקשה, אז ער זאָל דורך א דעקרעט אָפּשאפן די באגרעניי־צונגען פון אידישע רעכט וואס זיינען פארבליבן פון די צארישע צייטן. אזוי ווי דער סיים איז אויפגעלייזט געווארן, האט דער פרעזידענט איצט די פולע מאכט צו האנדלען אין אזעלכע פראגעס.

מיט אן ענלאכער בקשה האט זיך דער סיים קלוב געווענדעט צו פרעמיער פיל־סודסקי און צום יוסטיץ מיניסטער.

—(::)—

וועג צום אמריקולטורעלן קאָ־לעדזש ווערט געפלאסטערט

דער פראוויניציעלער ארבעטס דעפארט־מענט וועט זיך באלד ווענדן נאָך "טעג־דערס" צו פלאסטערן דעם וועג צום אמרי־קולטורעלן קאלעדזש, וואס איז דאס פלאץ באשטימט פאר די אונזווערסיטעט גע־ביידעס.

דער וועג וועט גיין איבער דערזשיינע קרעפענס, פונ׳ם פעמבינא שליאך, אויף איין מייל מיט א דריטל, און וועט מאכן א מער דירעקטן וועג פון שטאט צום אר־ניווערסיטעט.

שווערע פינאנציעלע לאגע שאפט קריזיס אין אווסטראליע

קאנבערא, אווסטראליע, סעפט. 3. — א קריזיס אנטוויקלט זיך אין די רייען פון די מיניסטאָרן, צוליב א סכסוך איבער די פארשלאגן געמאכט פון פרעמיער סקולין וועגן באלאנסירן דעם בודזשעט פון דער קאָמאָנוועלט. פרעמיער סקולין אליין איז איצט אויפ׳ן וועג קיין ענגלאנד צו דער אימפעריאלער קאנפערענץ.

די רעגירונג האט געהאט פארשפראכן אנצונעמען די רעקאמענדאציעס פון סער אטא נייסמיער, עקספערט פון באנק אף ענגלאנד, וועלכער איז איינגעלאדן גע־ווארן ווי א פינאנציעלער ראטגעבער צו־ליב דער שווערער לאגע פון דער רעגירונג. צווישן די רעקאמענדאציעס איז איינגע־שלאָסן די פארקלענערונג פון דער צאָל מלוכה אנגעשטעלטע אין פון זייערע גע־האלטן.

איינציקע מיניסטאָרן זיינען פאר דעם, אז אט די רעקאמענדאציע זאָל, ווי די אנדערע, אָנגענומען ווערן. אנדערע אבער זיינען מיט דער מיינונג, אז דאס וועט גאָרנישט ניט העלפן צו באלאנסירן דעם בודזשעט.

א ספעציעלע עסעיע פונ׳ם פארלאמענט וועט ווארשיינלאך פארלעגט ווערן צו באַ־טראכטן דער ערנסטע לאגע.

—(::)—

מיניסטער פון פישעריי׳ן דער־ווייל "ביי אקלאמיישאָן"

סט. פיטערס, נ. ס., סעפט. 3. — האנ. ע. נ. ראוט, מיניסטער פון פישעריי׳ן אין פרעמיער בענעטס קאבינעט, איז דער־ווייל געווארן "ביי אקלאמיישאָן". מיט אים זיינען איצט אלע מיניסטאָרן דער־ווייל געווארן "ביי אקלאמיישאָן".

אדמיניסטראטיווע קאָמיסיע פון אגענ־טור וועט אָננעמען געשניטענעם בוד־זשעט פון אקציאָנס קאָמיטעט

בערלין, סעפט. 3 (איטא). — א גאנצן טאָג נעכטן האט די אדמיניסטראטיווע קאָמיסיע פון דער אידישער אגענטור באַ־טראכטט דעם פארגעשלאָגענעם געשניטע־נעם בודזשעט, וואס באשטימט צוויי מי־ליאָן דאלאר פאר אלגעמיינער ארבעט און באזונדערע 750 טויזנט דאלאר פאר קאָ־לאָניזאציע.

די ארבעטער פארטרעטער האבן באַ־קומפט די פארקלענערונג פונ׳ם בודזשעט. עס זעט אבער אויס צו זיין אָן צווייפל, אז דער געשניטענער בודזשעט וועט פון דער קאָמיסיע אָנגענומען ווערן.

די איינצלהייטן פון די פארהאנדלונגען זאָגט קאָל. קיש, קאָנען איצט ניט פאר־עפנטלאכט ווערן. ער זאָגט אבער צו, אז קיין באשלוס פון דעם אידישן צד וועט ניט אָנגענומען ווערן אָן דער צושטימונג פון אלע קערפערשאפטן וואס האבן א שיי־ענעם פון די אָנגעזעענסטע בערלינער אידן, "וועמעס הארץ טוט ווי פאר אלע אידן פון דער זועלט".

אידישער יונגערמאן צע־שטאָכן אין קאַמף מיט גנב

אברהם לאפין, מיטארבעטער פון "דאס אידישע וואָרט", צוגע־נומען אין שפיטאל נאָך א געשלעג מיט א גנב. — זיין לאגע איז ניט ערנסט, כאָטש ער דאַרף נאָך פארברייגען אין שפיטאל

וועגן אברהם לאפין, וועלכער וואוינט אין א צימער ביי מר. דרוסלער, 371 פריטשארד עוועניו, האט זיך געבטן, 3 פארטאג, אויפגעגאפן פון א לייכטן גערויש, האט ער אין צימער, באלויכטן פונ׳ם שוואכן ליכט פון דער פארטאגי־קער גאס, באמערקט א הויבן, געזונטן חברה־מאן, וואס טראגט ארויס זיינע קליידער.

מר. לאפין איז אין איין סעקונדע גע־ווען אויף זיינע פיס און האט זיך איינ־געקלאמערט אין׳ם גנב. כאטש דער לעצ־טער איז געווען עטלאכע מאל געווינטער פונ׳ם אנפאלער, האט ער אבער בשום אופן ניט געקאנט באפרייען זיך פונ׳ם אנהאלט, און ער האט אנגעפאנגען אר־בעטן מיט א מעסער.

מר. לאפין האט אבער עקשנות׳דיק געהאלטן זיך אן אים, דערווייל רופנדיק נאָך הילף. עס האט אביסל נעדויערט, אבער דער באלעבאס פון הויז, מר. דרוס־לער, איז באלד געווען אויפ׳ן שלאכטפעלד. ער האט באלד באגריפן וואס דאס קומט פאר, כאטש אין צימער איז נאָך אלץ גע־ווען פינסטער. ער האט געכאפט און א ריס געטאן א לייסטל פון וואנט און דערמיט דערלאנגט דעם גנב אין קאפ, — צום גליק האט ער געטראפן אין דער ריכטי־קער פערזאן.

דער גנב האט דאן א ריס געטאן זיך און איז ארויסגעלאפן און פארשוואונדן געווארן אין דער פינסטערניש, ניט אי־בערלאזנדיק קיין שפור.

ערשט דאן האט מען אנגעצונדן דעם לאמפ וואס איז געהאנגען גלייך איבערן קאפ, און אויף וועלכן מר. לאפין האט אינ׳ם מאמענט פון אויפרעגונג אדער פארגעסן, אדער קיין צייט ניט געהאט אנצוצינדן. און ערשט איצט האט מר. לאפין אליין באמערקט, ווי עס גיסט זיך בלוט פון אים פון א צאָל שטאכן וואס דעם גנב׳ס מעסער האט געמאכט: אין היץ פונ׳ם קאמף האט ער ניט גע־פילט, ווי דער מעסער שטעכט זיך אין אין זיין לייב.

מר. לאפין איז באלד אפגעפירט גע־ווארן אין שפיטאל, וואו זיינע וואונדן זיינען באהאנדלט געווארן און א צאָל נאָטן זיינען געמאכט געווארן. צום גליק האט דער מעסער ניט באריירט קיין זור־טאלן פונקט, און זיין לאגע איז ניט ערנסט, כאָטש ער וועט דארפן נאָך פארברייגען אין שפיטאל ביי א וואָך צייט פאר ווייטערדיקע באהאנדלונגען.

אברהם לאפין איז צו די לעזער פון "דאס אידישע וואָרט" באקאנט מיט זיי־נע דערציילונגען און באשרייבונגען פון ווילנע (פון וואנען ער קומט), וואס דער־שיינען אין דער צייטונג פון צייט צו צייט. ער איז דא אין לאנד ערשט עטלא־כע יאר, און האט א פאר יאר פארבראכט אין דער קאלאניע אידנבערידש, וואו ער האט קרובים און פריינט.

וויניפעגער "שקלאפן אָפּמאַך" צוריק־געצויגן געוואָרן פון סיטי קאונסיל נאָך א קאַמף פון יאָרן

דער אזוי גערופענער "שקלאפן אפמאך" וואס האט פארבאנדן די שטאטיקע אנגע־שטעלטע צו ווערן מיטגלידער פון טרייד יוניאנס און אנדערע ארבעטער ארגאני־זאציעס, איז לעצטן אוונט, נאָך א לאנג־יאריקן קאמף, צוריקגעצויגן געווארן אויף דער זיצונג פונ׳ם סיטי קאונסיל, אויף א פארשלאג פון אלדערמאן ראלף מיבענק.

אלד. מיבענקס פארשלאג איז אמענ־דירט געווארן פון אלד. סימפקין, גע־שטיצט פון אלד. דיוידוואַרד, וואס האט אים געמאכט נאָך ווייט־גענידריקער, נאָכ־דעם ווי דער אמענדמענט איז אָנגענומען געווארן. לויט׳ן אמענדמענט וועלן די אנ־געשטעלטע פונ׳ם פאליציי און פונ׳ם פיי־ער דעפארטמענט האבן גלייכע רעכט מיט אנדערע מוניציפאלע אָנגעשטעלטע ארייני־צוטרעטן אין יוניאָנס, און עס ווערט אפ־געשאפן דער פונקט וואס פארערט אויף די אָנגעשטעלטע צו פארפליכטן זיך ניט צו באטייליקן זיך אין סימפאטיע סטרייקס אדער צו באוועגן אנדערע שטאטיקע אנ־געשטעלטע צו ווערן מיטגלידער פון יוני־אָנס. אלד. מיבענק האט דעם אמענד־מענט ארייننגענומען אינ׳ם פארשלאג.

אלד. באיד האט דערקלערט, אז ער איז אלעמאל געווען קעגן אזא פארשלאג, אבער די לעצטע טראבלס אינ׳ם פייער דעפארט־מענט האבן אים איבערצייגט, אז אן אר־גאניזאציע פון די אָנגעשטעלטע וואלט געווען נוצלאך.

פזאר׳ן אמענדמענט האבן געשטימט די אלדערמען סימאנייט, לאו, פליי, באיד, מעיבענק, סימפקין, דיוידוואַרד, קאליסניק, סימפסאן, בלומבערג און פאלמער. בארא־מען, ראבערטס, מעקערטשער און בארי, אלד. ליטש איז געווען פארזיצער אין דער אפווענהייט פון מעיער וועב.

—(:-:)—

צוויי טויט אין צוזאמענשטויס אויף יוגאָסלאוויישער־גרעניץ

טריעסט, איטאליע, סעפט. 3. — א גרויסע אויפרוהרונג האט דא ארויסגע־רופן די ידיעה וועגן א צוזאמענשטויס ביי דער יוגאָסלאוויישער גרעניץ צווישן אי־טאליענישע גרעניץ וועכטער און מיטגלי־דער פון א סלאָוועניישער געהיימער ארגאַ־ניזאציע. אין דער שלאכט זיינען געטויט געווארן איין איטאליענישער וועכטער און איין סלאָוועניישער.

אידישער יונגערמאן צע־שטאָכן אין קאַמף מיט גנב

אברהם לאפין, מיטארבעטער פון "דאס אידישע וואָרט", צוגע־נומען אין שפיטאל נאָך א געשלעג מיט א גנב. — זיין לאגע איז ניט ערנסט, כאָטש ער דאַרף נאָך פארברייגען אין שפיטאל

וועגן אברהם לאפין, וועלכער וואוינט אין א צימער ביי מר. דרוסלער, 371 פריטשארד עוועניו, האט זיך געבטן, 3 פארטאג, אויפגעגאפן פון א לייכטן גערויש, האט ער אין צימער, באלויכטן פונ׳ם שוואכן ליכט פון דער פארטאגי־קער גאס, באמערקט א הויבן, געזונטן חברה־מאן, וואס טראגט ארויס זיינע קליידער.

מר. לאפין איז אין איין סעקונדע גע־ווען אויף זיינע פיס און האט זיך איינ־געקלאמערט אין׳ם גנב. כאטש דער לעצ־טער איז געווען עטלאכע מאל געווינטער פונ׳ם אנפאלער, האט ער אבער בשום אופן ניט געקאנט באפרייען זיך פונ׳ם אנהאלט, און ער האט אנגעפאנגען אר־בעטן מיט א מעסער.

מר. לאפין האט אבער עקשנות׳דיק געהאלטן זיך אן אים, דערווייל רופנדיק נאָך הילף. עס האט אביסל נעדויערט, אבער דער באלעבאס פון הויז, מר. דרוס־לער, איז באלד געווען אויפ׳ן שלאכטפעלד. ער האט באלד באגריפן וואס דאס קומט פאר, כאטש אין צימער איז נאָך אלץ גע־ווען פינסטער. ער האט געכאפט און א ריס געטאן א לייסטל פון וואנט און דערמיט דערלאנגט דעם גנב אין קאפ, — צום גליק האט ער געטראפן אין דער ריכטי־קער פערזאן.

דער גנב האט דאן א ריס געטאן זיך און איז ארויסגעלאפן און פארשוואונדן געווארן אין דער פינסטערניש, ניט אי־בערלאזנדיק קיין שפור.

ערשט דאן האט מען אנגעצונדן דעם לאמפ וואס איז געהאנגען גלייך איבערן קאפ, און אויף וועלכן מר. לאפין האט אינ׳ם מאמענט פון אויפרעגונג אדער פארגעסן, אדער קיין צייט ניט געהאט אנצוצינדן. און ערשט איצט האט מר. לאפין אליין באמערקט, ווי עס גיסט זיך בלוט פון אים פון א צאָל שטאכן וואס דעם גנב׳ס מעסער האט געמאכט: אין היץ פונ׳ם קאמף האט ער ניט גע־פילט, ווי דער מעסער שטעכט זיך אין אין זיין לייב.

מר. לאפין איז באלד אפגעפירט גע־ווארן אין שפיטאל, וואו זיינע וואונדן זיינען באהאנדלט געווארן און א צאָל נאָטן זיינען געמאכט געווארן. צום גליק האט דער מעסער ניט באריירט קיין זור־טאלן פונקט, און זיין לאגע איז ניט ערנסט, כאָטש ער וועט דארפן נאָך פארברייגען אין שפיטאל ביי א וואָך צייט פאר ווייטערדיקע באהאנדלונגען.

אברהם לאפין איז צו די לעזער פון "דאס אידישע וואָרט" באקאנט מיט זיי־נע דערציילונגען און באשרייבונגען פון ווילנע (פון וואנען ער קומט), וואס דער־שיינען אין דער צייטונג פון צייט צו צייט. ער איז דא אין לאנד ערשט עטלא־כע יאר, און האט א פאר יאר פארבראכט אין דער קאלאניע אידנבערידש, וואו ער האט קרובים און פריינט.

אנב - אורחא

פון מארק

נאָטיצן אין דער וועלט אריין

ווי וועלן די דעפוטאטן, וואס וועלן קומען קיין אָטאווא צו דער ספעציעלער סעסיע פונ׳ם פראלאמענט, קריגן באַ־צאלט פאר זייער טירחה?

די קאנאדער סעסיאָנעלע באלויטונג פאר דעפוטאטן איז פיר טויזנט דאָלאר פאר א סעסיע פון ניט ווייניקער פון 51 טעג. אנדערש קריגן זיי 25 דאָלאר א טאָג.

די פראגע איז, אויב אט די ספעציעלע סעסיע וועט אנהאלטן 51 טעג. מען האט "מורא" אז ניט, און די דעפוטאטן וועלן זיך אזוי דארפן געבאך באנוגענען מיט 25 שמאָליארעס א טאָג, מיט נישטיקע כאָווהייערס, הייסט עס.

אָבער ווי שלעכט דאס זאָל ניט זיין, קאָנען מיר האָפן, אז די דאָזיקע סעסיע, וועלכע ווערט פאררופן ספעציעל אויף צו לייזן די פראגע פון ארבעטסלאָזיקייט, וועט כאָטש טיילווייז לייזן דאס פראב־לעם בנוגע דער ארבעטסלאָזיקייט צווישן די דעפוטאטן . . .

אויף מער ווייס איך ניט, אדער איך ווייס אפשר יא: די סעסיע וועט די אר־בעטסלאָזיקייט פראגע ג י ט לייזן.

* * *

אפשר וואָלט געווען א גלייכע זאך, ווען מען זאָל אלע ארבעטסלאָזע מאכן פאר דעפוטאטן; — די מייסטע פון די 200 טויזנט ארבעטסלאָזע אין קאנאדע וואָלטן געווען צופרידן אפילו מיט אזא נישטיקער הכנסה, ווי 25 דאָלאר א טאָג, באזונדערס ווען זיי זאָלן זיין זיכער אז זייערע פרוויאָטאט געשעפטן גייען דערווייל אן . . .

מיר מוזן אָבער צוגעבן, אז צו זיין א דעפוטאט איז אויך א שווערע פרנסה, און ס׳איז ניטאָ וואס זיי מקנא צו זיין. צו זיצן א גאנצן טאָג און הערן נודנע רעדעס פון דעפוטאטן וואס ווילן זיך אויספיינען פאר זייערע ווייליער, איז לכלי הדעות ווערט א פינף־און־צוואנציקער.

* * *

און אז מיר ריידן שוין וועגן נודנע רעדעס, דערמאָנט עס אונז, אז אָט הויבט זיך שוין ביי אונז אויף אָן דער "סע־זאָן", און אז די נודניקעס אונזערע, נאָך א צווייי־הרשי׳ם/ריקער זומער וואקאציע, הויבן שוין אָן ארויסריכן פון זייערע לעכער.

אָט, נאָך אביסל, און זיי נעמען זיך פאר אונזערע ביינער.

און מיר וועלן ניט קריגן קיין פינף־און־צוואנציקער א טאָג פאר לאָזן זיך פארנודיען אויף טויט, אדרבא, אין די מייסטע פאלן דערצאָלן מיר נאָך פאר דער געלעגנהייט וואס מיר גיבן זיי...

אויב אונזערע דעפוטאטן זיינען די אינטערעסן פון זייערע ווייליער מייער, — און דאס איז דאָך זיכער, ווייל זיי אליין האבן אזוי געזאגט, — וואָלטן זיי גע־מעגט אויפנעמען אויף די דאָזיקע פראַ־גע ביי דער ספעציעלער סעסיע, נישקשה, דאס איז באלד ניט קיין ווייניקער דרינ־גענדיק פראבלעם, ווי די ארבעטסלאָזיי־קייט . . .

* * *

און אז מיר האלטן שוין ביי די שלעק פונ׳ם "סעזאָן", קאָנען מיר ניט פאר־בייגיין ניט דערמאָנענדיק לגנאי דעם אידישן זייגרן.

שוין עטלאכע יאר אז מיר האבן דא אָנגעפאנגען א מלחמה קעגן אים, אבער מיר מוזן מודה זיין, דא איז דערווייל הא־בען מיר געליטן א שרעקלאכע מפלה.

עס איז געווען א צייט, ווען מיר האבן זיך איינגעשניטן אויף א ווייל אין זיי־נע פאזיציעס. א צאָל אָרגאניזאציעס, מיט׳ן אידיש־נאציאָנאלן ארבעטער פאר־באנד בראיש, האבן "רעזערוירט" דעם זייגער און זיינען אריבער אויף אונזער צד, וואס האט אוועקגעשטעלט דעם גור־אישן זייגער פאר זיין פאז.

אבער לעצטנס האבן מיר די פאזיציעס צוריק פארלאָרן, און אונזערע נייר־דער־וואָרבענע פריינט זיינען צוריק אריבער צו אונזערע שונאים.

אבער איך בין מתרה, אז איך גיב ניט אויף דעם קאמפ.

ווארט נאָך, איר וועט זעען.

* * *

אבי מען האט אויסגעטראכט אויף די אידן, אז זיי זיינען אן "עמא פזיזא", אן אייגלדיק פאָלק (לויט דער בוכשטעבלא־כער איבערזעצונג).

ווען איר זעט ווי א איד קלייבט זיך צו צו גיין צו א מיטינג אדער לעקציע וואס ווערט אנאנסירט אויף 8.30. און ווי דערנאָך פארציען זיך די צוזאמענקר־מען ביז אין פארטאָג אריין, — מוזט איר אדרבא לערנען, אז די אידן זיינען דאס געלאסנסטע און גערולדיקסטע פאָלק אין דער וועלט!

* * *

און רייזנדיק וועגן צייט, וויל איך דא דערמאָנען, אז די י. ל. פרץ שול עקזע־קוטיווע האט לעצטנס אָנגענומען א כא־שלום, וואס ווערט שוין דורכגעפירט אין לעבן, אָנצופאנגען אלע זיצונגען פונקט 8.45 און ענדיקן ניט שפעטער ווי 11. טאָמער ספראוועט מען זיך ניט ביז 11 (וואס דארף פאסירן זעלטן), וועט פאר־רופן ווערן א צווייטע זיצונג פארצוועצן די ארבעט.

דאס ארבעט אויסגעצייכנט גוט, צו אלעמענס צופרידנהייט.

„אגב איז דער פלאן זייער וויכטיק דער־מיט, וואס ער צייכנט אָן דעם סוף פון דער זיצונג, וואס איז, נאָך מיין מיי־נונג, ניט וויניקער און אפשר נאָך מער וויכטיק, ווי דער אנהויב.

גיב איך דאס איבער פאר דער אינ־פארמאציע פון אנדערע אָרגאניזאציעס און פאראיינען: זאָלן זיי דאס אויך אויספרובירן און איבערצייגן זיך, אויף וויפיל דאס וועט פארגרעסערן